

HETILAP.

A zentai járás és környékének közlönye.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Schvarcz Sándor könyvkereskedése, hová a lap szellemi részét illető közlemények, előfizetések és hirdetések is küldendők.

Kéziratok nem adának vissza.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Egyes szám ára 5 kr.

Előfizetési díj:

Egész évre 2 frt. — Félévre 1 frt.

Hirdetési díjak: Egész oldal 16 — Fél oldal 8-50 Negyed oldal 4-50. — Bélyeg díj minden hirdetés után 30 kr.

Nyitlér petit sora 10 kr.

Zenta, 1889. jul. 6.

Az általános tankötelezettség elvéből kiinduló népoktatási törvényünk megalkotása óta mindenkit legközvetlenebbül a közélet culturalis nyilvánulásai érdekelhetnek. E téren a legutóbbi két évtized alkotási meggyőzheték Europa cultur-államait arról, hogy nemzetünk a civilisatio áldásos hatalmát felismerve komolyan és rohamosan törekszik helyrehozni azon mulasztásokat, melyek a történelem tanúsága szerint nem annyira önhibájából, mint a nemzeti élet kedvezőtlen alakulásából eredtek.

E nagy nemzeti munkában az államkormányzatot leghivebben, legkitartóbban a társadalom támogatja. A munka sikerét fényesen hirdetik a kormány által évenként a hazai tanügy állapotáról kiadni szokott kimerítő jelentések, a melyek alapját legnagyobb részben az iskolai értesítők képezik. A legbecsesebb anyaghalmoz van e füzetekben lerakva. Ezek tárják fel nemzeti közművelődésünk fény- és árnyoldalait.

Nem vagyunk abban a helyzetben, hogy elmékedésünket az egész haza közoktatásügyére kiterjesszük; ez nem is lehet feladata egy oly lapnak, mely kizárólag egy város és közel környékei érdekeit van hivatva szolgálni; sőt még városunk

tanügyéről is csak általánosságban szólhatunk, mert az iskoláinkról kiadott értesítők nincsenek kezeink között. Megjegyzéseinket tehát a tanév végén megtartott vizsgálatok eredményére alapítjuk.

A polgári leányiskolában megtartott vizsgálatok a szülő-vendégeket kétségbevonhatlanul meggyőzheték arról, hogy a városi közönség soha üdvösebb határozatot nem hozott, mint mikor a polgári leányiskola kiegészítését kimondotta. Ennek az intézetnek fegyelmezettsége, oktatási eredménye oly fokon áll, hogy városunk közönsége büszke lehet rá.

Elemi iskoláinkról ezt nem mondhatjuk. Ezek egynémelyikében a túltömöttség s más okok miatt is a nevelés-oktatási eredmény még távol áll attól a színvonaltól, melyet egy minden tekintetben modern népiskolához méltán köthetünk. Tanítóink legnagyobb része a jó tanító minden nélkülét bírja, de az osztályok túlnépessége, az osztályegyesítések, a felszereletlenség, alkalmatlan, egészségtelen helyiségek, a hanyag iskolalátogatás mind oly akadályok melyeket sikeresen leküzdeni még a hivatása magaslatán álló tanító sem képes. Ezen okok részben elesnek a központi népiskolánál, melynek osztályaiban a neve-

lés-oktatás a legfokozottabb igényeket is kielégítő.

Nagyon itt volna az ideje, hogy a városi képviselőtestület népiskolaügyünk rendezéséhez egész erőlylyel hozzájárjon. A tankötelesek iskoláztatásának misériái közül elég legyen csak azt említenünk, hogy majdnem 5000 tanköteles közül alig 50% részesül iskolai nevelés-oktatásban, míg 2000—2400 a városi közönség szegényére a legelemibb ismeretekhez sem juthat.

Ezen misériákon népiskolai igazgatónk mindig a város anyagi helyzetét hangsúlyozva úgy akar segíteni, hogy újabb és újabb mesterkelt iskolázási rendszereket gondol ki. Mind nagyon szép ez elméletben, de ezen toldozgatás-foltozgatás által a bajon csak momentán segíthetünk.

Egyetlen mód e tekintetben csak az lehet, hogy a városi képviselőtestület végre valahára lethargikus magatartásával felhagyva, az üggyhez méltó buzgalommal sűrűsse a tankötelesek számának megfelelő új iskolák felállítását, tanítói állások szervezését s legalább a város belterületére mondja ki, hogy a falusi egyesített osztályrendszerrel egyszer s mindenkorra felhagy.

TÁRCZA.

A pletykáról.

(Egy régi felolvasás, melynek tárgya uj.)

A budapesti tudomány-egyetemen a belgyógyászat tanára, az érdemekben megőszült dr. Wagner szokta volt mondani tanítványainak, hogy van az embernek egy üdvössége, mindent felülmúló érzelmé, mely nélkül a földön nem volna öröm, vidámság, kacaj; mely nélkül pusztaságnak látszanék előttünk a legkisebb tájak; szomorú ének volna a vidám pacsirta-füttty, s unalmas lárma a csengő gyermeknevetés; e nélkül egyenlő hatást tenne ránk egy szép, fiatal leányka virágnító mosolya, vagy egy pálinkától ittasult vén anyó fogatlan vigyorgása. S ez a felséges érzelem őh nem, őh nem a szerelem — hiszen ez egy kész veszedelem — hanem semmi kétség, hogy e dicső érzelem nem lehet más — mint az éhség!

Valóságos doctori merészség ilyen mondást lóditani ki a világra — mert, kérem: hátha nem volna a tarisznyába? hm? — Erre aztán azt mondaná a jó öreg doctor is, hogy: ühüm!

De félre a tréfával! — A jó öregnek teljes igazsága van, jelentvén az éhség a teljes jó egészséget, a jó gyomrot, az emberi szervezet e konyháját, a hol készül a hús, a vér, a csontok; a hol

a szem bájosító tüze, az ajk csábító mosolya, s a szerelem édessége terem, s mindez csak úgy ha a konyha teljesíti hivatását.

S ha minden kétséget kizárólag ilyen fontos szervünk a gyomor, hogy ez teszi boldogságunk egyik főfeltétele: nem szép dolog-e a nők azon hivatása, hogy ezen kedves, hozzántartozó csudálatos gépezetet minél jobban ellássák izletes étkekkel? Alacsony foglalkozás-e ez? — Arra nézve, a ki férjét s családját szereti: nem. — Mert, ha már a munkában elfáradott férfinak déli harangszóra nagyon is nyugtalankodik amaz üdvösséges érzelmé: nem szép dolog-e, ha a szerető nő gondossága, ügyessége és izlése (a mi nyilvánulhat tényleges munkában vagy csupán felügyeletben is) tehát, ha a nő gondossága, azt a délfelé jelentkező érzelmet egy izletesen kiállított ebédrel valóságos menyországgá varázsolja, s jó kedvet, vidámságot teremtve képesíti terhes feladatának további teljesítésére a férfit.

Hogy a jó gazdasszony czim nem üres czifraság, hanem nagy jelentőségű érdem-diploma, abból is kitűnik, hogy némely házasulandó fiatal emberek — ezek a modern szárnyas egerek — kiknek szeme mindenre éhes — a mire csak a nő képes — röpködven hol itt, hol amott — megkívánják hogy az imádott — tudjon: németül, francziául (ugyan mért nem még oláhul meg cigányul — vágják vissza az okos lánykák — kiknek nyelvét rendszeren föl vágják); értsen jól a

művészetekhez (nem való ez babám a te eszedhez: ismét válaszolják a szép csipkerózsák); a zongora elengedhetlen; (hát te mért nem tudsz élni? — traktálgatják az urfit ily szóval, méltó indignációval); föllépése legyen elegant; öltözködése izletes, csinos; társalkodása meg politiros; (de a tied lehet: foghagymás és zsiros!); — junoi termeten venusi fej legyen; (ez nem illik párnak hozzád x lábu lőcs lábu édes egyetlenem!) s mind e mellékes hitványságokhoz kell — forint is 5—20 ezer. — Nohát mondom, ennyi szép tulajdonnal még be nem érik, hanem azt mindenkoron kikérik, hogy az anygalka még gazdasszony is legyen, másképp nem lehet dülőre jutni szépen — így beszélgetnek nagy merészen.

Korántsem kicsinylendő, s a hölgyek által alacsonynak nem tartandó a gazdasszonykodás. Én részemről a leghódolatteljesebb tisztelettel viseltetem egyéb szép tulajdonaik mellett, ezért is a nők iránt, s alázatos tisztelettel kérek tőlük engedelmet, hogy szakmájukba vágva egy ebédrel foglalkozhassam. Az már látszik a terítékről is, hogy itt a Wagner-féle üdvös érzelmet kielégíteni nem lehet s hogy szellemi táplálékokról kívánok szólni, mert tudvalevő, hogy annak is táplálékra van szüksége. Valamint a testi táplálékok három főcsoportra oszthatók, s vannak izgató, tápláló és üdítő étkek, ugy a szellemiek is háromfélék u. m. erkölcsiek, melyek az akaratot kéztetik a jóra; tudományosok, melyek az értelmet táplálják s költészeti és művészetiek, melyek leginkább

Helyi és vidéki hírek.

— **Miniszteri elismerés.** A zentai közs. gymn. igazgatóságához n. Fehér Ipoly kir. tanácsos, tanker. főigazgató urtól a következő magas leirat érkezett: A vallás és közokt. m. kir. miniszter ur Ó méltósága a zentai algymnásiumnál végzett f. tanévi hivatalos látogatásom alkalmából, f. évi jun. 26-án, 22559. sz. a. kelt magas rendeletével megbizni méltóztatott, hogy magas megelégedését nyilvánítsam a zentai algymnásium tanárainak ama méltánylandó buzgalmukért, hogy vasárnaponként népszerű ismeretek terjesztése céljából a nagyközönség számára előadásokat és felolvasásokat tartanak. Örömmre szolgál ezen magas megelégedést jelen iratommal nyilvánítani, oly felhívással, hogy azt a t. Igazgatóság nevében a tanári testület illető tagjainak tudomására hozza.

— **Érdekes vendég.** Főtisztelendő Úrge Ignác, hazánk katolikus papságának egyik kitűnősége, ki Chinában évek óta mint hittérítő működik, esztörtök óta városunk vendége. A chinaiaknál divó öltözeke és hosszú hajfonata által városzerte feltűnést kelt. Nálunk is, mint mindennél, hova nehány napi tartózkodásra beköszönt, hittérítői vallásos czélokra gyűjtést eszközöl és ennek eredménydus tételére Chinában szerzett élményei — és ezen még mindig homályba burkolt ország szokásairól igen érdekes előadásokat tart. Tegnap, szombaton este is tartott ilyen előadást 1 frt, 50 és 30 kros belépti díj mellett, az így befolyó összeget is hittérítői czélokra fordítja. — Ma d. e. 10 órakor a Szent mise után és d. u. 3 órakor jeles vendégünk székletet fog tartani, mire t. olvasóink figyelmét már azért is felhívjuk, mert nem mindig van alkalmunk ily jeles szónokot hallani.

— **Menyegző.** Fischer Miksa, orvostudor városunk szülöttje, ki jelenleg Antalfalván gyakorló orvos, f. hó 15-én fog örök hűséget esküdni Ettlinger Gizella kisasszonynak, özv. Ettlinger Józsefné, topolyai földbirtokos bájos leányának. Örökös boldogság kísérje az ifju pár kötendő frigyét.

— **Iskolai záró ünnepély.** Az általunk már jelzett záró ünnepély a helybeli közs. gymnásiumban múlt hó 30-án d. e. 9 órakor tartott meg szép sikerrel. Az ifjuság által előadott szavallatok és énekek kellő szabatossággal voltak előadva, ha bár a szűk folyosóban összehordott közönség ez előadásokra nyomasztólólag hatott. Az ünnepély kimagasló pontja az igazgató szép záró beszéde volt, melyben az országban pengetett újabb tanügyi eszméket terjesztette elő és magyarázta meg. Ezt követte a bizonyítványok kiosztása.

Dr. Freund Sándor ügyvéd ellen emelt vád tárgyában f. évi július hó 1-én tartatott meg a végtárgyalás, mely alkalmával a kir. ügyészség

a vádolt ügyvéd ellen a vádat elejtván, tárgyi tényálladék hiányból a törvényszék fölümentő ítéletet hozott.

A helybeli tényleges és végzett középiskolai tanulók f. hó 20-án zárkörű jótékonycélu hangversenyyel egybökötött táncvizalmat rendeznek a szegény tanulók segélyezésére. A meghívók legközelebb fognak kibocsájtani. Mi már eleve felhívjuk a n. é. közönség figyelmét az ifju rendezők e valóban dicséretre méltó vállalatára.

— **Az országgyűlési képviselő-választásra** jövő évben jogosultak ideiglenes névjegyzéke f. é. július hó 5-től 25-ig a városház nagy termében közszemlére lett kitéve. Ezen névjegyzék ellen a választási törvény 44 §-a értelmében bárkinek jogában áll felszólalni és az erre vonatkozó beadványok a tanács iktató hivatalában f. é. július hó 5-től 15-ig nyújthatók be. A felszólalások bárki által betekintethetők s azokra vonatkozólag írásbeli észrevételek f. évi július hó 16-tól 25-ig fogadhatnak el. A központi választmánynak a felszólalásokra vonatkozó határozatai f. évi szeptember hó 20-tól 30-ig a már érintett helyen közszemlére kitéve lesznek, mely idő alatt azok ellen az érdekeltek a m. kir. Curiahoz fellebbezéssel élhetnek a városi iktató hivatalba nyújthatók be.

— **A „Zentai Gazdakör”-től** a városi képviselő testület által megvont 150 frt lötenyészési célú összeg a megyei közgyűlés által, hova az ügy megfelelőzetett, kifizettetni rendeltetett. — Így tehát most már a „Gazdakör” megkapja a 150 frt évi díj-összeget, s van reményünk hogy az idén megtartott csikó-kiállítás s a Szt-István napkor megtartandó löverseny, mint közzgazdaságunk s lötenyészésünk emelését célzó intézmények, e czéliből nem az idén tartattak utoljára.

— **Nyári mulatságot** fognak tartani a helybeli intelligens kereskedők f. hó 9-én a keresztesben. Nálunk még ritkán fordult elő, hogy a kereskedők ilyesmire határozták volna el magukat, pedig e gondterhes világban nálunk is el kell a szórakozás.

— **Tűz áldozat**ul eset f. h. 3-án szerdán d. e. 1/2 10 órakor Plosity Timóth szegény fuvaros háza, mely annál kétségbejebb volt reá nézve mivel még biztosítva sem volt. Az általános zavar közepette, az istállóban feledett lovak már csaknem benégték mire kivezethették őket, s akkor is már számanó állapotban, az egyik ló annyira össze volt égve, hogy másnapra már sebeiben elveszett. A rendkívüli szárazság dacára sikerült, a helyszínén azonnal megjelenő s dicséretes működést tanúsító tűzoltóknak, vészes elem teljes localizálása.

— **Müller Vilmos** a világ legerősebb embere, egy a testi erő és ügyesség legméltóbb képviselője produkálta magát városunkban a lefolyt héten négy estén keresztül közönségünknek nem csekély érdeklődése közepette. Productiói eléggé

változatosak rendkívüli erőt igényelnek s ügyesen sikerültek, úgy hogy fellépése méltó bámullatárgyat képezheti, s teljesen igazoltak vidéki lapokban róla irt elismerő nyilatkozatok. Alkalmunk volt meggyőződni mint labdázik az óriási vaskörtékkel a métermázsás vasruddal melyet félkézzel a levegőbe emel; a seres hordókat úgy kezeli mint más a sörös poharat, a mellére hengerített óriási koczkaköre helyezett kovacsülön kovacsoltat stb. mind oly produktiók melyek nála a testi erő, ügyesség, rendkívüli, csaknem hihetetlen fejlettségéről tanuskodnak. Tőlünk Adára költözött.

— **Postatakarékpenztár forgalom.** A zentai kir. posta és távirtda hivatalnál f. év június hóban 36 drb betét 251 frt 86 kr. összegben és 15 drb felmondás 171 frt 57 kr összegben eszközöltetvén, marad 80 frt 29 kr mint e hóban tisztán megtakarított összeg. Zenta 1889, Junius hó 30-án Nikel.

— **Wechsler Jóska és a szerb kocsisok.** Aki városunk főterén megfordul, az gyakran tapasztalhatja, azon valóban megbotránkozató lármát, melyet ezen a piacsteret, járdát elálló fuvarozással foglalkozó egyének előidéznek. Bizonyos jelekkel addig piszkálják, ingerlik ezen különben jóindulatu bolondos Jóska, míg egészen önkívületbe jutva a kocsisoknak neki rohan, kik aztán őt, mint a lefolyt héten is megtörtént, néha véresre verik. Reméljük, hogy az ügynek felemlítése a tek. kapitányi hivatalt arra bírja, miszerint gondoskodik arról, hogy hasonló szivetrázó jelenetektől a közönség megkíméltesék és az ilyen ingerkedő fuvarosokat a megérdemlett büntetéssel sujtandja.

— **Kossuth Lajos** magánlevelet intézett Helfy Ignác orsz. képviselőhöz, melyben a következők közzétételeit kéri. Megint küldök egy magyar pénzjegyes levelet, mégis csak minden fogalmat meghalad ez a szekatura. Kérem igtasson még egyszer a lapokba egy kis felszólalást, akár az én nevében, akár a magáéban, oly értelemben, hogy engem nem szűnnek meg örökös segélykérésekkel zaklatni a hazából, ámbár már ismételve kijelenttem, hogy nincs módomban segélyezni. E zaklatások közt a legboszantóbb az, hogy 48-iki pénzjegyeket küldöznek hozzám, beváltásukat kérve. Kijelentem, hogy az ily küldeményeket ezental nem érkezetteknek tekintem, nem fogok felőlők tudomást venni, és sem magartatásukra, sem visszaküldéstükre nem vállalkozom. S kérje fel ön, instálom, úgy a fővárosi, mint a vidéki lapokat, hogy e nyilatkozatom felvételével engem e kellemetlen zaklatásoktól megmenekedni segítsenek.

— **Szobonya Bertalan**, az adai földmivesiskola igazgatója, jelen állásában végleg megerősítettet. Gratulálunk!

érzésünkre és képzeletünkre tesznek jótékony hatást.

Nem régiben mult egy éve, hogy ezen társaság elhatározta, hogy a helybeli művelt közönség némi szórakoztatására felolvasásokat fog rendezni s én voltam szerencsés ezen szellemi menünek első fogását felszolgáltani egy kis hig leves alakjában.

Az óta lefolyt az egész szellemi érkezés s a leves után jött az assiett drágaköves edényeken mindenféle tengeri és szárazföldi pikanteriákból összeállitva; — Jókai szeletek, metélt garnirung és bőséges mártalékkal.

Oláhországi buzából készített imperator-rétes és barátfül; fantasztikus pecsenye; rajna- és balaton melleki gyümölcs vegyesen; — most pedig én leszek bátor az utolsó fogást felszolgáltani.

Csemege volna a czime, de nem tudom, beválik-e annak, s nem lesz-e a sütemény elfucherolva; nem lesz-e a mézben egy-egy rejtezkedő fulánkös kis vitéz; — nem lesz-e a déli gyümölcs ötletlen s a mandula között nem lesz-e egy-egy keserű nem?! — Nem tudom. De azt merem mondani, hogy vigyen el engem az ördög — annyit kötek ki csupán hogy az általam gondolt alakban — ha nem törekedem mindent jól megválogatni, s a szerény szakácművészetemből kitalhező legjobbat szolgáltatni! — Tehát a dologra!

Volt itt már szó sok szép komoly és tanulságos dologról, de azt hiszem, egyetért velem a t. közönség azon feltogásban, hogy nem muszáj már

mindig csupa okos dologról elmélkedni, s hogy legyen mai beszélgetésünk tárgya a kedves, a szívvidámító, a vértisztító pletyka. Ah, mi édes, kedves, pikant szócska ez a pletyka! De mi is vagy te kis dámon, hogy kényszerited a nyelvet kedves, szorgos munkára? Mi vagy te hegyes kis portéka, a mi úgy szurdalod oldalainkat, ha mehetnéked van? — Mi vagy te? Gyöngeségünk vagy erőnk érzete vagy-e? Talán a szeplőtelen jószágunk vagy határcöre? Vagy talán tolvaj vagy mely a mások kincseit szeded el mosolyogva? — Talán hüvös köpenyke vagy, melyet ha magunkra kerítünk a bennünk hiányzó tulajdonokat másokon mutatod? — Tropicus éghajlat vagy-e, mely ismerőink hibáinak mustármagjából rövid időn terbélyes fát növeszt? Talán tréfás kismanó vagy mely a járó-kelöket levették teted s felöltözteted, levonván róluk a ruhát mit szereznek, s rájuk adván, mit te szeretsz rajtuk látni? Vagy talán lélektani tanulmány vagy melyet magunkról készitünk, másokon, mások számára?! Én nem tudom: ki vagy, mi vagy, hanem gonosz csontocska vagy!

S hol lakozol te kis kaczagó szörnyeteg, kunyhóban-e vagy palotában? — Jobb helyen lakom én, virágoskert közepén: asszonyok, leányok nyelve hegyén; — Léghajón utazom, irigység a hordozóm! Hegyes nyelv a fegyverem, kire megharagszom: megverem, leteparem, nyakát kitekerem!

S mennyi idős vagy te csapongó pillangó?

Édes anyám vala Éva anyó, közös anyánk; a Paradicsomban már együtt unatkozánk, mert Ádám papa meglehetősen unalmas féj vala, s így lön az örögnök diadala! — Akárhányszor megszólítá az öreget, — már t. i. Ádámot — a ki a patak partján furulyázott, vagy pipázott, a mint unalmának sora magával hozta: — „Hallád-e édes, légy már egy kissé beszédes! — Nézd csak e fügefát — csudálom, hogy eddig nem láttad át! — ennek levele cikczakkos, gyümölcse nem elég szaftos; szebb volna ez kerek levéllel, s gyümölcse jobb fűszeres lével!” — Nem asszony eszhez van az teremtre! — Mordul rá Ádám — adta szedte-vedte! Talán csak szabad szólnom nekem is! — pityereg Éva — hát e rózsán minek a tövis? — Riktájk! Abmasirn! Ádám parancsolá, — s a megrémült Éva lődult a fa alá, melynek gyümölcse vala tiltott s fontolgtatni kezdé a nagy titkot: Mért ne volna szabad? — Csak tréfált az ur hogy meghalunk tőle ... egyem-e? ... ne egyem-e belőle? ... Hogy ne ennél? — szisszent meg a kigyó hangja — pompás ennek a héja, a magja, — hát még a béle! — Már hogy ne ennél belőle?! — Így történt a gyászos ismeretség! S ki ennek az oka? Éva? Nem a! — Hanem a restség mely Ádámban lakott! — Mért nem kurizálgatott kis feleségének? — S most másként szólhatna az ének!

Most tűnik már ki a férfiak igazságszeretete a kik nagy fennyen vádolják és gondolják szegény ártatlan nőket a pletyka miatt; — pedig ime

— „Lefoglalt szerb emlékérmek.” Mult számban említettük, hogy az újvidéki rendőrség nagymennyiségű emlékérmeket foglalt le. Ez úgyról az „Ujvidék”-ben a következőket olvastuk: „Rendőrségünk 3000 db emlékérmeket foglalt le, melyet a Ravanicán rendezendő rigómezei szerb ünnep alkalmából akartak osztogatni. — A „Zasztava” most azt írja, hogy az érmeiket Bécsben verette két vállalkozó s következőleg írja le azokat: ezüst forintos nagyságúak; egyik felén Lázár fejedelem képe látható, a rigómezei ütközet éve és 1889. évszám, másik oldalán pedig a ravancai kolostor van kivésve. — Pancsován már árulgattak is hasonló érmeiket, de az ottani rendőrség szintén elkobozta az egész készletet. — A Zasztava persze egész naivitással csodálkozik a fölött és nem érti, hogy miért koboztak el ily ártatlan (?) dolgokat!”

— Szabadkán a légszuszítógépek csöveit már rakják s a gyár épületei is gyorsan emelkednek, úgy hogy ez év végén Szabadkának meglesz a rég óhajtott gázvilágítás. A szabadkai légszuszítógépet ugyan azon vállalat építi, mely az újvidékit t. i. az „augsburgi egyesült légszuszítógépek” czége. „Gázvilágítás jöjjön el a te országod és áraszd el fényeddel Zentát is.”

— Sáskajárásról irnak a lapok mindenfelé még a szomszédban is már. Ez a hajdankori csapás megújulása ama bizonyos népjósokat arra indította, mely szerint ebből a világ végét közeledni jósolják. A sáska ugyanis mindent felfal s ha már más nem lesz, hát minket is, sőt a földgolyóbist is gombócnak nézi. Csak úgy van, amitől még a sáska is fél (a konkurencia) s ez az — anyós! Így beszél ezt egy újkori Sybilla olvasó. (Sz. K.)

— Szünet az adóvégrehajtásban. A m. kir. pénzügyminiszter a kir. adófelügyelőkhöz rendeletet bocsátott ki, mely szerint június 15-ikétől július 31-ikéig szünetelni fog az adóvégrehajtás. Oly helyeken, hol az aratás tovább húzódik, annak bevégeztéig tart a szünet. Végrehajtás csakis kivételképen s a közigazgatási bizottságnak történt bejelentés után fordulhat elő ezen idő alatt.

— Az új egyesek forgalomba hozatalát hir szerint elhalasztják. Tudvalevőleg most július 1-ére volt kitűzve az új bankok kiadása s már négy millió darab készen is volt belőlük, mikor állítólag rájöttek, hogy az a kékszín, melyet a festéknél használtak, nem tartós és így nem is alkalmas arra, hogy a bankokat ne fessék. Ennélfogva az egészet újra fogják elkészíteni jobb anyagu festékekkel.

— Tápiintézeti értesítés. Az újvidéki kir. kath. magyar főgymnasiummal kapcsolatos tápiintézetbe a jövő tanévre a tanulók felvétele következőképen történik: A tápiintézetbe felvétetnek az újvidéki kir. kath. magyar főgymnasiumba járó nyilvános tanulók vallás és nemzetiség különbsége nélkül. A felvétel iránt az illetők szülői,

vagy azok helyettesei a felvételt kívánó ifjú iskolai bizonyítványának és keresztlevelének csatolása mellett, a főgymnasium igazgatójánál július hó 30-ik napjáig irásban tartoznak jelentkezni. Az igazgató a jelentkezőket a felvételre nézve augusztus hó 5-ig irásban értesíti. A tápiintézeti havi díj: 11 frt., mely 2—2 óra előre fizetendő; ezen felül lakás díj, fűtést mosást, világítást és tisztogatást is bele számítva, havonként 6 frt., mely 2—2 óra szintén előre fizetendő. Az ifjúsági „Segély-alap” állásához képest néhány szegény, de jeles és jó előmenetelű, példás magaviseletű ifjú a tanévben is részesítettet fog a havi díj felének, vagy negyedének elengedésében: a lakás díj fizetéséből azonban senki sem menthető fel. A kik ily kedvezményes helyekre óhajtanak felvétetni, iskolai és szegénységi bizonyítvánnyal ellátott kérvényeiket a főgymnasium igazgatójánál szintén június hó 30-ik napjáig adják be. Később érkező jelentkezések és kérvények figyelembe nem vétethetnek. Szintén jelentkezni tartoznak azok is, kik a tápiintézetnek már a mult tanévben növendékei voltak. Kelt Ujvidéken, 1889. július 3-án. Frankl István, igazgató.

— A gyermekek nevelése. Egy nemrég megjelent egészségügyi munka arra figyelmezteti az orvosokat, hogy mindazon családoknál, a hol bejáratosak, szigorúan ügyeljenek a gyermekeknél arra, hogy attól a kortól kezdve, a mikor ugynevezett tejfogait elvesztik, elismert minőségű szájkonzerváló szerekkel rendszeresen tisztogassák szájukat és fogait. Az említett mű ugyanis statisztikailag bebizonyítja, hogy a száj-, fog- és az emésztő szervek bajai legtöbbször oly egyéneknél fordulnak elő, kiknél a száj és fogak konzerválását gyermekkorukban elhanyagolták. E mű tudós írója mindenkinek legmelegebben ajánlja dr. Popp J. G. udvari fogorvos készítményeit és pedig Anatherin szájvizét (melynek palackjai nemrég tetemesen megnagyobbították. Ára 50 kr. 1 frt és 1 frt 40 kr.) fogpasztáját (34 kr. és 1 frt 22 kr.) növény fogporát (63 kr.) és végre odvas fogak kitöltésére fogtömőjét (1 frt). De csak Popp-féle készítmények fogadandók el, mert e szereket erősen utánozzák és hamisítják. — E szereket kaphatók: Ifj. Czirfusz Ferenc és Mucsi Menyhért gyógyszerárban.

— Joggal tekinthető Warner Safe Curája az újkor legnevezetesebb higiéné találmányának miután ez a vese-, máj- és vizelethelyi bajokban a legnagyobb szerűbb eredményeket mutathat fel, miről az itt következő a legmeggyőzőbben tanuskodik. Taval nyáron Karlsbadban egy orvoshoz fordultam tanácsért, ki azt állította, hogy epeköben és májdaganatban szenvedek. Elrendelést téhát hogy ott kurátartsak. Ezt azonban nem egy könnyen tehettem, noha beteges állapotom komoly jellegű volt. Már alig bírtam ülni és ép oly kínos volt éjjelenként az ágyam való fekvés. Étvá-

gyam majdnem teljesen megszűnt, minden étel úgy ízlett, mintha követ ettem volna. Azon kívül teljes hajlam fejlődött bennem a szédülésre és ájulásra, szúrás és fájdalmat éreztem a jobb oldalamban, mely mind türethetlenebbé vált, ha fekédttem. A vizelet kiválás is igen csekély volt. Ily szomorú helyzetben lévén, figyelmeztetve lettem Warner Safe Curájára. Azt hittem, hogy ezzel is kísérletet kell tennem és miután az ezen gyógyszert leíró füzetecskét átolvastam, meggyőződtem, hogy ezen szert kell használnom, hogy egészségemet ismét vissza nyerjem. — Most már legjobb lelkiismerettel tudhatom, hogy hála az égnek, szenvedéseimtől megszabadultam és ajánlom a szenvedő emberiségnek, hogy ezen csodaszerű gyógyszert egész bizalommal használja fel, mert csak ezen gyógyszer mentette meg életemet családomnak. Königsberg, Eger mellett. Brandl Fanny, divatárusnő. Ára üvegenként 2 frt kapható bármely gyógyszerárban. Főraktár: a Salvator-Gyógyszertárban, Pozsonyban.

— Megrendelési felhívást vettünk „Nevezetesebb bűnesetek a budapesti kir. törvényszék levéltárából” című munkára. Szerkeszti Kosutány Géza budapesti kir. törv. bír. E cím alatt megjelenő vállalat első kötete a következők nagyérdéki bűnesetét foglalja magában Erny György meggyilkoltatása 1875. augusztus 11-én. Tartalma: I. A bűntény. — II. A gyanu. — III. Az első nyom. IV. A vizsgálat. — V. A vádlottak: 1. Koryczynski László. — VI. A vádlottak: 2. Rydel Ignác. — VII. Az ellentétek. — VIII. Az újabb fordulat. — IX. A végtárgyalás. — X. Az ítélet. A kiváló szakférfiu által szerkesztett vállalat csupán első kötetére fogadtatik el megrendelés és ez egy teljes egészet fog képezni, melynek előfizetési ára 1 frttal van megszabva. Belföldi ára magasabb leend. A mű legkésőbb július folyamán fog megjelenni. Megrendeléseket elfogad helyben Schvarcz Sándor könyvkereskedése.

A személyszállító hajók menetrendje.

— 1889-ik évi márczius 20-ikától további intézkedésig. —

Szegedről Zimonyig minden vasárnapon, kedden és csütörtökön reggel 5 órakor.

Szegedről Titelig minden vasárnapon, hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és pénteken reggel 5 órakor.

Zentáról Zimonyig minden vasárnapon, kedden és csütörtökön reggel fél 8 órakor.

Zentáról Titelig minden vasárnapon, hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és pénteken reggel fél 8 órakor.

Zentáról Szegedig minden vasárnapon, hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és pénteken reggel fél 9 órakor.

Zenta, 1889. márczius 15.

Az ügynökség.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos: Schvarcz Sándor.

kitűnik, hogy valamint minden rosznak, úgy a pletykának is végső oka a férfiakban keresendő: De lássuk ennek az emberrel egy idős gyöngegségnek történeti fejlődését:

Éva anyánk a Paradicsomból történt kiűzetés után nem ért rá e nemes multság folytonos gyakorlására, mivel ránehezédtek a háztartás gondjai, a gyermekek nevelése. De azért nem ment feledékenységre az egyszer megízelt kedves élvezet. Találkozott néha-néha az után is a kigyóval s kedvére leszólt — mivel akkor még nem volt krinolin, se tűnik, se turnir, sem semminémű szépség-pótlék — téhát mondom, leszólt Adamot, a ki a konyhán vadászgatott.

Az idők folyamában Kain városának asszonyai már rendszeren gyakorolták s tere is meglehetősen tágult, a menyinyiben már a ruhaviselés — egy-egy birka-, vagy kecskebőr kacagány a hátán — divatban volt, s a menyinyiben már a zenésztel is foglalkoztak a nők úgy mint a férfiak s így már találtak ők megbeszélni valót bőven, a mint ennek nyoma maradt a szent könyvben: — s vannak tudósok kik azt vitatják, hogy a pletyka miatt öntötte nyakon az ur a világot akkora vizzel — mekkorát eddig még nem látott.

S hogy mennyire benne voltak e szokás árkában, megmutatták Noe menyeyi a Bérkában, s Sem és Zófetné asszonyok a szegény Chámnét — mert bőre vala fekete majd kiszekirozták onnét — de végre Chám mégis megmentette — a mint ugróban volt a Bárka szélén s Chám öröme vala

nagyon élénk, — mert a neje volt derék asszony kinek nem találni mássát — oly pompásan pörgette a rokkát s sütötte a kukoricza-tortát.

Az öreg Ábrahám neje Sára asszony a szép Hágárt ki nem állhatta, s más egyéb cselédekkel naponként pletykázta; szépségét ócsárolta, annyira, hogy már el akart bujdosni — de az öreg ur más véleményen volt a női szépségre nézve s ezen kívül tudta méltányolni Hágárnak azon megbecsülhetlen tulajdonát, hogy nagyon kitűnő csömör-ozlató volt; s ha a kegyes atya fület, eszét a csömörleség tele beszélte, patvarkodá Sára: Ó rendszeren Hágárhoz folyamodott, a kis finom kis újjaival rendszeren sikerült kurát vitt véghez az öreg ur vállá közén.

Zsidóország fénykorában Dávid és Salamon alatt a nők nyilvános élete mellett a pletyka is virágzásnak indult; különös tenyésztő helyei voltak a királyi udvarok, s tenyésztői a böles királyok nejei; s ha meggondoljuk hogy Dávid királynak volt 50—60 felesége; böles Salomonnak pedig 700, — elképzelhető a viruló tenyésztet ennyi szorgalmas kertész mellett!

A régi görögöknél kifejlődésének legfőbb foka Aristophanes vigjátékaival esik egy korba.

A rómaiaknál a város építésének első pár évében egyáltalában hiányzott s föllépésének időszaka a sabin nők elrablásával kezdődik; a sabinoknál viszont ezen eseménynel a tulfejlődés foka

állott be, a mennyiben számosan megmenekültek a sabin nők közül olyanok, kiket elrabolni — vagy koruk vagy alakjuknál fogva — még a rómaiak sem voltak elég vitézek, s ezek otthon egész virtuozitással üzték aztán e nemét a mulatságnak, leszólván rutul azokat, a kik elég erköltestelenek voltak arra, hogy magukat elraboltnak engedjék!

A jelen korban a művelteken kívül minden népek művelik.

Mivel pedig a mai előhaladottság mellett az emberi tevékenységnek minden ága más mellékágakra oszlik, vagy is a szakrendszer uralkodik: a pletyka is hódolni kénytelen ezen törvénynek. Lássuk a következőkben a pletykának egyes fajait. Mivel pedig a művészetek — melyek közé a pletyka is felküzdötte magát — az előadási mód szerint is osztályozhatók: legezelszerűbbnek látom ezt is az ezt gyakorló előadási módja szerint csoportosítani.

(Vége következik.)

HIRDETÉSEK.

Árverési hirdetmény.

Vujtyina Danicza felperesnőnek Bravenovacsy Vukoszava alperesnő elleni perben alperes tulajdonát képező **15 lánosz föld** a rajta levő szállási épülettel együtt folyó hó 7-én, azaz **ma, vasárnap délután 4 órakor** a városháza udvarán, nyilvános árverés útján az 1889/90. gazdasági évre hasznbérbe fog adatni.

Kozár Péter
zárgondnok.

Árverési hirdetmény.

Krausz Salamon csódtömegéhez tartozó **20 lánosz föld** folyó hó 7-én, azaz **ma, vasárnap délután 4 órakor** a városháza udvarán nyilvános árverés útján az 1889/90. gazdasági évre hasznbérbe fog adatni

Klein Sándor
tömeggondnok.

1573. szám.
tkv. 889.

Árverési hirdetményi kivonat.

A zentai kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Kazinczy Mária végrehajthatónak Kopasz Julis Ujházi Ferenczné elleni végrehajtási ügyben a végrehajtható kérelme folytán a végrehajtási árverés a zentai kir. járásbiróság területén levő s a zentai 4695. sz. tjkvben 8816/b hrsz. a. foglalt s Ujházi Ferenczné Kopasz Julis tulajdonát képező s telekkönyvileg 8 hold 1500⁰/₁₀₀ öl területűnek feltüntetett alsó-középszállási szántóföldre 1617 frt kikiáltási árban elrendeltetett és hogy ezen ingatlan az 1889. évi **július hó 27. napján d. e. 9 órakor** e kir. jbiróság telekkönyvi helyiségében megtartandó nyilvános árverésen becsáron alul is el fog adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak bánatpénzül a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy ovadékképes értékpapirban letenni.

Kelt Zentán 1889. évi márczius hó 18. napján.

A kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság.

Kovács
kir. aljárásbiró.

„THE GRESHAM“

életbiztosító-társaság Londonban

Ausztriai fiók: Bécs, Gisellastrasse. 1. sz. a társaság saját házában

Magyarországi fiók: Budapest, Ferenc József-tér 5. és 6. sz. a társaság saját házában.

A társaság vagyona 1888. június 30-án . . . . . frk 102,846,222.47

Évi bevétel biztosítások kamatból 1888. június 30-án . . . . . frk 19,161,298.73

Kifizetések biztosítási és járadéki szerződések és visszavásárlók stb. után a társaság fenállása óta (1848.) frk 205,158,040—

A legutóbbi tizenkét hónapi üzleti idő alatt a társaságnál . . . . . trk 50,971,150—

értékig nyújtattak be ajánlatok mi által a társulat fenállása óta benyújtott ajánlatok összértéke frk 1561,757.690.—

értékre megy. — Tervezetek és minden közelebbi felvilágosítások az osztrák-magyar birodalom minden nagyobb városában az ügynök urak és a magyar és osztrák fiókok által adatnak.

BIZTOS FIZETÉST

és jutalékot fizetek törvényesen engedélyezett sorsjegyek részletfizetés utáni eladásáért. Tudakozódások

FUCHS H. váltóházához

(Budapest, Dorottya-utca 9. sz.)
intézendők.

Legjobb asztali- és üdítő-ital.

Hazánk legkedveltebb
savanyuvize

ÁGNES FORRÁS,

A MOHAI

Amely nemcsak a polgári körökben kedvelt, de utat tört magának a felsőbb és legfelsőbb körökben is.

Ő felsége József főheg. és ő felsége Milán szerb király
— asztalán rendes italul szolgál. —

Konstantinápolyban, Alexandriában, legközelebb Fiumában is ép úgy mint hazánkban általános a kolera megbetegedés ellen **praeservatív** gyógyszernek bizonyult. — Mindazon tisztelt fogyasztóink, kik ezen ásványvizet akár borral, gyógy-czélokra, vagy tisztán mint asztalvizet előszeretettel használják, kérjük azt rövidítve

ÁGNES

forrás néven kiszolgáltani. — A nagyérdő mü közönségnek ásványvizinket szives jóindulatába ajánlva, maradtunk teljes tisztelettel
az **ÁGNES**-forrás
kutkezelősége Mohán.

Friss töltésben az ország minden gyűszertárában, fűszerkereskedésében és vendéglőjében kapható.

Országos főraktár

ÉDESKÜTY L.

m. kir. és szerb kir. udvari ásványviz-szállítónál
BUDAPESTEN, Erzsébet-tér 7. sz.

Borral használva kiterjedt kedveltségnek örvend.

ZENTAN KAPHATÓ: Zettin József, Nikolits M. és Singer M. fiai uraknál.